

Pörinän vuosisata

Kysyin kerran tyttäreltäni – jo aikuiselta – lähinnä mielikuvia herättääkseni, että minkälainen tämä maailma olisi jos ei olisi koneita. Epäröimättä hän vastasi: – Voi, se olisi ihana!

Asiaa kannattaa pohtia ainakin ajatusleikkinä, sillä kiihtyvällä vauhdilla kaikenlaisten härveleiden määrä ympärillämme vain lisääntyy. Jos koneet lakkaavat toimimasta ja ohjaamasta elämäämme, yhteiskuntaa uhkaa katastrofi. Kuin huomaamatta olemme alistuneet koneiden ylivaltaan, jopa niin lyhytnäköisesti, että ”suunnitelma B” puuttuu täysin lähes kaikilta elämäntaajilta.

Viimeksi kuluneelle vuosisadalle on annettu monenlaisia nimityksiä atomiajasta avaruuden valloituksen vuosisataan, sähkön tai muovin aikakauteen, aina niiden keksintöjen mukaan, joita on haluttu korostaa. Yhteisenä nimittäjänä on kuitenkin kaiken yllä räikynyt koneiden ääni, salakavalasti voimistunut puhina, kolke, surina, vihellys, jyly. 1900-lukua voikin täydellä syyllä kutsua pörinän vuosisadaksi, sillä niin vähän koneiden kehittäjät ovat panostaneet luomustensa aiheuttaman melun vähentämiseen.

Loppukesästä saimme koskettavan tekstiviestin etelän suurkaupungista kotoisin olevalta ystävältä, joka vietti muutaman viikon Kainuussa Hossan erämaissa: ”Tänään kuulin elämäni ihmeellisimmän äänen, täydellisen hiljaisuuden.”

Luontojärjestöt kartoittavat viimeisiä hiljaisia paikkoja, eikä heidänkään kriteerinään ole totaalin luonnon hiljaisuus. Sitä ei yksinkertaisesti enää ole; automaissa ja korpiseuduilla kohisee vähintäänkin lentoliikenne.

Suomessa vietetään lokakuussa Hiljan päivänä hiljaisuuden päivää. Monet luontoyhdistykset järjestävät retkiä syksyisen luonnon rauhaan. Hiljanpäivää on hyvä viettää muulloinkin niin usein kuin vain mahdollista.

Kun haluamme selvittää mitä kaikkea meissä saattaisi olla fyysisen olemuksen lisäksi, melusaaste on haitaksi, koska se peittää herkäät puolemme ja häiritsee henkisiä aistejamme. Silti aivan kuin yksinäisyyden pelosta moni ihminen hakee hälinää ja täytettä jokaiseen hetkeen. Hänen on pidettävä kiinni niistä, jotta ei tuntisi olevansa irrallinen ja tuuliajolla. Häntä kauhistuttaa tunne, että yhtäkkiä ei tietäisi mitä pitäisi tehdä tai ajatella jos huomaisi olevansa vapaa petollista turvaa antavasta melu- ja tavaraympäristöstä.

Millaista olisi elämä ilman koneita? Ihmisen työ olisi kunnia. Arvostaisimme tarveesineitä aivan eri tavalla kuin nyt tuhlauksen hulluina päivinä. On täysin mahdollista valmistaa käsityönä kaikki mitä tarvitsemme elääksemme ja hyvin voidaksemme, eikä ihmisiä ja tavaroita tarvitse kuljettaa älyttömästi ympäri maapalloa. Moni turhuus puuttuisi elämää sekoittamasta, ja aidot asiat olisivat esillä. Myös ääniympäristö kaupungeissa, maanteillä ja tuotannossa olisi toinen, inhimillinen.

Kehityksen pyörää ei tietenkään voi kääntää taaksepäin, mutta koska olemme valinneet lukuisista teistä vain yhden, niin ainakin ymmärrystä kirkastaakseen voi pohtia, mitä kehityskulkuja meiltä on jäänyt käyttämättä.

Heikki Juutilainen

ULTRA 10/2012